

EZBER BOZALIM: “KAÇAK İŞÇİLİK ARTIYOR”

Aydınlık Gazetesi, 1 Kasım 2014

Yıldırım Koç

28 Ekim 2014 günü Karaman Ermenek'te bir maden kazası oldu. Bir muhabir, madende mahsur kalan işçilerden birinin yakınına işçinin niçin bu tehlikeli işte çalıştığına ilişkin bir soru sordu. Kadının yanıtı, “ürün para etmiyor; madende sigortası da var” oldu.

Anadolu'nun çeşitli yörelerinde işçiler köyde yaşıyor ve fabrikanın servis aracıyla işe gidip geliyor. Bankada işçinin hesabına asgari ücret yatırılıyor. İşçi, bu paranın bir bölümünü işverene iade ediyor. “Bu paraya geçinilir mi; niye bunu kabulleniyorsun?” diye sorulduğunda, “bu sayede sigortam var; köyde geçim daha kolay,” yanıtını alıyorsunuz.

Geçenlerde bir toplantıda konuşmacıydım. Açık oturumda yer alan diğer bir konuşmacı, Türkiye'de kaçak işçiliğin hızla arttığını söyledi.

Gerçek durum ne?

Son bir-iki yıl içinde Türkiye'ye Suriyeli akını oldu. Suriyelilerin giderek artan bölümü Türkiye'de kaçak işçi olarak çalışmaya başladı. Ancak bunların dışında Türkiye'de kaçak işçi sayısı ciddi biçimde azaldı.

SİGORTALI OLMANIN ÖNEMİ KAVRANDI

1945 yılında İşçi Sigortaları Kurumu (sonraki adlarıyla, SSK ve SGK) kuruldu. Hastalık sigortası, iş kazası ve meslek hastalıkları sigortası, analık sigortası, yaşlılık, malullük ve ölüm sigortası uygulanmaya başladı. O tarihlerde işçilerin önemli bir bölümünün köyle bağlantısı ve köyden geliri vardı. Devletin sunduğu sağlık hizmetleri de yetersizdi. Emekli aylığı ise çok uzak bir gelecekte belki elde edilebilecek bir haktı. Bu nedenle o tarihteki işçilerin önemli bir bölümü sigortaya karşı çıkıyordu.

Günümüzde ise hem sağlık hizmetlerine duyulan gereksinim ve bu konudaki duyarlılık arttı, hem tarımın geleceği konusunda umutsuzluk yayıldı. Bu koşullarda sigortalanmak önemli bir hak olarak algılanmaya başladı.

Diğer taraftan, hükümet de özellikle sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesinin yol açtığı büyük sosyal güvenlik harcamalarını devlet bütçesinden karşılamada zorlanmaya başladı. Ekonomik kriz derinleştikçe, artan sağlık harcamalarının karşılanmasında, kaçak işçiliğin önlenmesi önem kazandı.

Asgari ücret üzerinden sigortalanan işçi için 159 lira SGK işçi primi, 176 lira SGK işveren primi yatırılır. Devlet ayrıca 64 lira gelir vergisi ödenir.

KAÇAK İŞÇİLİKLE ETKİLİ MÜCADELE VAR

Hükümet son yıllarda kaçak işçilikle etkili bir biçimde mücadele etti. Mücadele etti, çünkü mücadele etmekten başka çaresi kalmamıştı.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla çapraz sorgulama yaparak kaçak işçiliği tespit etti; kaçak işçi çalıştıran işyerlerine önemli para cezaları uygulamaya başladı.

Yıllara göre sigortalı işçi sayıları aşağıdaki şekilde gelişti:

Yıl	Sigortalı İşçi Sayısı
2002	5.223.283
2003	5.615.238
2004	6.181.251
2005	6.918.605
2006	7.818.642
2007	8.505.390
2008	8.802.989
2009	9.030.202
2010	10.030.810
2011	11.030.939
2014 Temmuz	13.609.439

Sigortalı işçi sayısındaki artışın bir bölümü, bu dönemde işçi sayısındaki artıştan kaynaklanmaktadır. Ancak tüm gözlemler, kaçak işçi çalıştırmanın yaptırımlarının önemli olduğunu, çapraz denetimlerle kaçak işçi sayısında ciddi azalmalar gerçekleştiğini göstermektedir.

Kaçak işçilikle mücadele, sendikalaşma açısından da önemlidir. Kaçak işçi sendikalaşamaz. Sendikal hakları kullanabilmenin ilk adımı, kaçak işçilikten kurtulmaktır.

Ezberinizi bozun.

Eskiden bilgiye erişim zordu. Şimdi çok kolay. www.sgk.gov.tr sitesine girin. Aylık istatistik bültenlerine bakın.

Kulaktan dolma yalan yanlış bilgiye değil, bilime itibar edin.

Kaçak işçilik azaldı.